

NGUYÊN NHÂN SA SÚT TÂM LINH

“Lạy Chúa, thân con đây, Chúa nữ nào ruồng rẫy, ẩn mặt đi mà chẳng đoái hoài?” (Tv 88:15)

Bất cứ ai đã cố gắng đạt được những bước tiến trong đời sống thiêng liêng đều quen với việc trải nghiệm sự sa sút. Sự sa sút là cách Thánh Inhaxiô Loyola nói về trạng thái nội tâm được đặc trưng bởi bóng tối, khô khan, buồn tẻ, kích động, u sầu, trầm tục, và cảm giác xa cách sâu sắc với Thiên Chúa và Đấng Tạo Hóa của chúng ta. Thánh Inhaxiô đưa ra ba lý do chính dẫn đến tình trạng này, tóm lại trong vài dòng những gì được trau chuốt tỉ mỉ trong suốt truyền thống khổ hạnh. Bởi vì sự sa sút quá phổ biến và đáng buồn, chúng ta nên xem xét 3 nguyên nhân này để có thể hiểu sâu hơn về hiện tượng và đối phó với nó thận trọng hơn.

1. Sự sa sút thường dẫn đến sự lơ là với những điều của Thiên Chúa. Chúng ta trở nên cầu thả và lơ đãng trong cầu nguyện; chúng ta ngẫu nhiên chiều theo những đam mê thoáng qua; chúng ta bỏ qua các nhiệm vụ hằng ngày; chúng ta bắt cần tiếp xúc với thế gian bằng nhiều cách; chúng ta đùa giỡn với ý tưởng nhục dục và nấn ná trong sự tưởng tượng ngớ ngẩn. Những lỗi này ban đầu có vẻ tầm thường: ở đây là một góc nhỏ, có sự đam mê phù phiếm. Chúng ta đưa ra những lý lẽ ranh mãnh để biện minh cho sự xao lãng của mình và giải thích các thỏa hiệp của mình. Đến lúc cần cầu nguyện thì chúng ta đặt vấn đề: *“Tại sao hôm nay tôi nên cầu những lời nguyện này? Tôi đã cầu nguyện hôm qua rồi. Ngày mai tôi sẽ cầu nguyện.”* Khi chúng ta nên ăn chay thì chúng ta biện hộ: *“Nhưng tôi sẽ yếu và không thể hoàn thành trách nhiệm của mình. Dù sao, đối có ích lợi gì – nó giúp ích cho người khác bằng cách nào?”* Khi có cơ hội để lựa chọn giữa việc hành xác hoặc thỏa mãn ham muốn thì chúng ta nói: *“Tôi chỉ gãi ngứa trong chốc lát, rồi tôi sẽ dừng lại, và tôi sẽ không làm điều đó nữa.”* Tất nhiên, những lời bào chữa và ngụy biện này nhanh chóng nhân lên, ban đầu nửa tiềm ẩn nhưng sau đó càng lộ rõ. Chẳng bao lâu, chúng ta nhận thấy rằng ngay cả những bước khiêm tốn trong việc phụng sự và ngợi khen Thiên Chúa cũng có vẻ như là những áp đặt hoặc gánh nặng mà chúng ta phải gánh chịu đựng với sự bức tức. Cuối cùng, chúng ta thấy rằng sự thông minh (được coi là như thế) của chúng ta đã đưa chúng ta vào tình trạng bối rối tột độ. Và cứ như thế!

2. Thiên Chúa cho xảy ra sự sa sút để thanh tẩy tâm hồn chúng ta khỏi ràng buộc thái quá đối với sự an ủi và ân sủng. Sự ràng buộc chưa được chữa trị như vậy sẽ khiến chúng ta thích những quà tặng của Thiên Chúa hơn là chính Thiên Chúa. Do đó, cuối cùng chúng ta không phục vụ và ngợi khen Thiên Chúa, mà là điều Thiên Chúa ban cho. Đời sống tâm linh của chúng ta trở nên hoàn toàn mang tính giao dịch: chúng ta làm việc miễn là chúng ta nhận được mức lương vừa ý. Đây là hình thức thực tế của việc thờ ngẫu tượng, vì chúng ta liên kết hiệu quả hạnh phúc của mình với những điều tốt đẹp, hơn là với chính Sự Thiện. Tệ hơn nữa, chúng ta làm giảm giá trị và lạm dụng những quà tặng mà chúng ta bề ngoài trân trọng, làm cho những quà tặng tự kết thúc một cách ngu ngốc. Để sửa chữa lầm lỗi này, Thiên Chúa giữ lại niềm vui nội tại – bao gồm cả nhận thức về sự hiện diện của Ngài – để chúng ta có thể học cách phục vụ và ca ngợi Ngài vì Ngài, chứ không vì những phúc lành mà Ngài ban tặng rất hào phóng. Nhờ ánh sáng đức tin, chúng ta cũng có thể hiểu được rằng Thiên Chúa ở gần chúng ta hơn khi chúng ta thiếu ân sủng và an ủi, vì từ đó Ngài không bị che khuất bởi các tác động của Ngài – nhưng đây là một bí ẩn lớn.

3. Thiên Chúa cho xảy ra sự sa sút để chúng ta có thể nhận ra rằng mọi trái ngọt và quà tặng đáng yêu của đời sống thiêng liêng đều từ trên cao xuống, từ đó lật đổ niềm tin âm thầm rằng chúng ta là nguồn hạnh phúc siêu nhiên của chính mình. Niềm tin vô lý nhưng dai dẳng này cản trở chúng ta nuôi dưỡng lòng biết ơn đúng đắn đối với những điều kỳ diệu mà Thiên Chúa tác động trong tâm hồn chúng ta, do đó ngăn cản sự tiến bộ về đức ái, đòi hỏi chúng ta phải hiểu rõ về sự nghèo khó của chúng ta và lòng quảng đại của Thiên Chúa. Bởi vì chúng ta không thể tạo ra một chút tốt lành thiêng liêng bằng những nỗ lực của chính mình, mà chúng ta hoàn toàn phụ thuộc vào sự nhân từ và sự giàu có không thể sánh được của Thiên Chúa và Đấng Tạo Hóa của chúng ta. Ngọn lửa bùng cháy trong chúng ta có nguồn gốc bên ngoài chúng ta! Rõ ràng Thiên Chúa phải dạy chúng ta bài học này nhiều lần, kéo những ân tứ của Ngài trở thành vật cản, khiến chúng ta tự phụ hơn là biết ơn, tự cho mình là đúng hơn là cung kính.

Theo Thánh Inhaxiô, có ba nguyên nhân chính dẫn đến sự sa sút. Cách để ngăn chặn, chịu đựng và chinh phục sự phiền muộn là bảo đảm cuộc thảo luận riêng của nó, nhưng câu trả lời (cách nói ngắn gọn) rất đơn giản để diễn đạt và rất khó nhận ra. Chúng ta phải cầu nguyện liên tục và duy trì sự cảnh giác nội tâm nghiêm ngặt, thực hành kiên nhẫn và quyết tâm hiểu rằng Thiên Chúa KHÔNG BỎ RƠI chúng ta, hằng YÊU THƯƠNG chúng ta, và Ngài có NHIỀU ĐIỀU KỲ DIỆU dành cho chúng ta: chủ yếu là quà tặng từ chính Ngài. Tuy nhiên, Ngài xác định rằng chúng ta nên thu lợi từ biện pháp đau khổ tâm linh. Lời kêu gọi cầu nguyện liên tục và cảnh giác nội tâm nghiêm ngặt không phải là lời mời gọi về sự quá dè dặt tinh thần, mà cuối cùng chỉ là chức năng của sự kiêu hãnh. Đúng hơn, đó là lời kêu gọi về sự khiêm tốn – sự từ bỏ nhẹ nhàng trước sự trợ giúp của Thiên Chúa – chính điều này làm cho chúng ta thoát khỏi tình trạng yếu đuối của chính mình.

Chúng ta phải để Thiên Chúa chiến đấu trong chúng ta và vì chúng ta: chỉ một mình Thiên Chúa làm tan chảy cái đã đông cứng, khuấy động cái đang uể oải, và hướng dẫn những gì đi lạc hướng, như Thánh Inhaxiô khẳng định cùng với các bậc thầy khác của giáo lý khổ hạnh. Ước mong chúng ta lưu ý đến sự khôn ngoan này khi tâm hồn chúng ta khô héo.

PHILIP PRIMEAU

TRẦM THIÊN THU (chuyển ngữ từ CatholicExchange.com)

Sáng 17-06-2021